

Girişimcilik Niyetlerinin Demografik Faktörlere Göre İncelenmesi

ÖZ

Bu araştırmanın amacı, üniversitede kayıtlı olan ve işletme dersi alan potansiyel girişimci gözüyle bakılan öğrencilerin girişimci niyetlerinin demografik faktörlere göre farklılaşıp farklılaşmadığını tespit etmektir. Bu amaç doğrultusunda, bu öğrencilerin girişimcilik niyeti ile demografik faktörler arasındaki ilişki analiz edilmektedir. Araştırmanın evrenini, Hasan Kalyoncu Üniversitesi İktisadi, İdari ve Sosyal Bilimler Fakültesi 2017-2018 döneminde öğrenim gören işletme, iktisat, uluslararası ticaret ve lojistik ile siyaset bilimi ve uluslararası ilişkiler bölümünde kayıtlı 350 lisans öğrencisi; örneklemini ise tüm program ve sınıflardan tesadüfi örneklem yöntemi ile seçilen 185 lisans öğrenci oluşturmaktadır. Yapılan güvenilirlik analizi sonucuna göre, ölçeğin yüksek derecede güvenilir ($\alpha = 0.941$) bir ölçektir. Araştırmanın sonucunda, girişimcilik niyetinin kadınlar ve erkekler arasında anlamlı farklılık gösterdiği, ortalamalara göre, erkeklerin (3.9778) kadınlardan (3.6771) daha fazla girişimcilik niyeti taşıdığı görülmüştür. Ayrıca, babaları kendi işlerinin patronu olan öğrencilerin de babaları başkalarının yanında çalışan öğrencilerden daha fazla girişimcilik niyeti taşıdıkları görülmüştür ($3.24 \leq 3.96$). Yani, sadece cinsiyet ve babanın mesleği öğrencinin girişimcilik niyetini etkilemiştir.

Anahtar Kelimeler: Girişimcilik, Girişimcilik Niyeti, Demografik Faktörler.

The Intentions Of Entrepreneurship Investigation By Demographic Factor

ABSTRACT

The aim of this research is determine whether the entrepreneurial intentions of the students enrolled in the university and looked at the potential entrepreneurial eye differ according to the demographic factors. For this purpose, the relationship between the intention of entrepreneurship and the demographic factors of these students is analyzed. The universe of research, Hasan Kalyoncu University of Economics, Administrative and Social Sciences Faculty 2017-2018 period studying 350 students registered in the administration, economics, of international trade and logistics, of science of politics and international relations; The sample is composed of 185 students selected by random sampling method from all programs and classrooms. According to the result of the reliability analysis, the scale is reliable at a high degree ($\alpha = 0.941$). As a result of the research, it was found that the intentions of entrepreneurship differ significantly between men and women, with men (3.9778) being more entrepreneurial than women (3.6771). In addition, it was seen that the students whose father was the patron of their own work had more intention of entrepreneurship than their working father ($3.24 \leq 3.96$). That is, only the gender and the profession of the father affects the entrepreneurial intent of the student.

Keywords: Entrepreneurship, Intentions of Entrepreneurship, Demographic Factors.

Mazlum ÇELİK¹

Asiye GÖLPEK KARABABA²

---

¹ Prof. Dr., Hasan Kalyoncu Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, İşletme Bölümü,
mazlum.celik@hku.edu.tr

² Uzman., Hasan Kalyoncu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İşletme (ABD) Doktora
asiye.golpek@hku.edu.tr

1. GİRİŞ

Fransızca *entreprenre* fiili girişimcilik yapmak anlamında kullanılmaktadır. Bundan da *entrepreneur*, Türkçeye girişimci diye çevrilebilecek bir kelimedenden türemiştir. Literatürde farklı girişimcilik tanımları var gibi görünse de her dönemde girişimciliğe yeni bir unsur eklenmiş ve yapılan her tanımda girişimciliğin bir yönü ele alınmıştır (Ürper, 2014: 4). 18.yüzyılda ilk kez Cantillon girişimciliği, henüz belirginleşmemiş bir bedelle satmak üzere üretimin girdilerinin ve hizmetlerinin satın alınması ve üretilmesi olarak tanımlanmış, girişimciliğin risk alma unsurunu öne çıkarmıştır (Tosunoğlu vd., 2003: 4).

Girişimcilik, bir fırsat algılama ve o fırsatı ele geçirmek için bir organizasyon yaratma faaliyeti olarak tanımlanmaktadır (Morris vd., 2009: 431). Girişimcilik kavramının tek bir tanımını yapmak mümkün değildir. Ancak, bir süreçler bütünü olduğu ve kapsamında da fırsatları görme, yenilikçi, risk alma, öngörme ve önceden hareket etmenin var olduğu söylenebilir (Koçak, 2003: 48).

Girişimcilik, bir ülkenin kalkınma gücünün anahtarı olarak algılandığı için ekonomik bir öneme sahip olmaktadır (Saylan, 2011: 1). Bu önem, bireylerin bu alana yönelmesine hatta girişimciliğin bir devlet politikası haline gelmesini sağlamaktadır. Nitekim ABD’de yapılan bir araştırmada, 34 yaşın altında bulunan 5,6 milyon kişinin kendi işini kurma çabası içinde olduğu görülmüştür (Doğaner ve Altınoğlu, 2010: 104).

Girişimci ise, getirisi belirsiz, katlanılacak maliyetin bilindiği koşullarda basiretli ve kendine güveni tam bir şekilde hareket eden, bu özel amaç için yola çıkan ve bunun için her sonucu göze alabilen kişi olarak tanımlanmaktadır. Bir başka tanıma göre girişimci, yenilikçi, yaratıcı, endüstri içi ve endüstriler arası organizatör, ekonomik büyümede rol model ve bütün bunları yaparken riski üstlenebilen, dinamik bir değişime sahip olan, fırsatları kollayan, yenilikçi, risk ve belirsizliği göze alan, fiyat arbitrajından yararlanan ve mülkiyetçi olan; faaliyette bulunan bir organizasyon içinde yenilenmeyi ve yeniliği teşvik eden ya da yeni organizasyonlar oluşturan, kurumun bir parçası olarak veya bağımsız bir şekilde faaliyette bulunan bireyler veya gruplar olarak da tanımlanmaktadır (Durukan, 2006; Müftüoğlu, 2009: 13; Solmaz vd., 2014: 42).

Tanımlarda, girişimcinin doğuştan gelen yanlarına vurgu yapılsa da girişimci olmanın yaşam süresi içinde sonradan öğrenilebilecek bir konu olduğu da dile getirilmektedir. Dolayısıyla, çalışma yaşamına geçişe yaklaşmış olan üniversite öğrencileri, girişimcilik niyeti araştırmalarının merkezinde yer almakta, öğrencilerin girişimcilik niyetlerini belirleyen faktörlerin neler olduğunu ortaya koymaya çalışan araştırmalar yapılmaktadır. Ancak, üniversite eğitimi ile girişimcilik niyetinin artırabileceği düşüncesiyle lisans öğrencilerin girişimcilik niyetleri üzerine yeterince araştırma yapılmadığı görülmektedir (Şeşen ve Basım, 2012: 21). Bu nedenle, üniversitelerin sadece işletme bölümlerinde değil, diğer bölümlerde de okuyan öğrencilerin girişimci özelliklerinin araştırılması gerekmektedir. Dolayısıyla bu araştırma, diğer araştırmalardan farklı olarak sadece işletme bölümünde okuyan öğrenciler için değil, fakültenin diğer bölümlerinde okuyan öğrencilerin de girişimcilik niyetini ölçtüğü için önemli olmaktadır. Araştırma bulgularının öğrencilere verilen girişimcilik eğitimlerinin yeniden gözden geçirilmesine katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Ayrıca, Türkiye’nin üretim ve ihracatında önemli bir payı olan, girişimci ailelerin yoğun olduğu Gaziantep ilinde bu araştırmanın yapılması araştırmanın önemini daha da artırmaktadır.

2. KAVRAMSAL ÇERÇEVE

Genel ifade ile girişimcilik, kar maksadı ile riski alan kişi olarak tanımlanabilmektedir, birden fazla boyutlu olması ve pek çok ifadeyi içermesi bakımından çeşitli tanımları yapılmaktadır. Örneğin, OECD tarafından yapılan bir tanıma göre, girişimcilik; ekonomik fırsatları belirleyerek değerlendirilmesine dayanan refah yaratma sürecidir (OECD, 2016).

Girişimci kişilik oluşumlarında, doğuştan getirdikleri ve onları girişimci olmayan iten pek çok etken olduğu gibi, aynı zamanda dış faktörlerin de girişimci kişiliğin oluşmasında etkili olduğu, araştırmalar sonucunda ortaya konulmuştur. Bu araştırmalarda girişimci eğilimi, aile, eğitim ve ekonomik çevre, toplum, kişisel değerler, yaş, akademik başarı, iş tecrübesi ve rol modellerin etkilediği tespit edilmiştir. Ayrıca, cinsiyet, kırsal ya da kentsel alanda yaşamış olmak gibi faktörlerin de girişimcilik eğilimi üzerinde etkili olduğu görülmüştür. Bütün bunlar dikkate alınarak, girişimci kişiliğe etki eden faktörler, ailenin etkisi, eğitimin etkisi ve diğer faktörler üzere üç grupta incelenmektedir (Kök, 2007: 42).

Girişimcilik eğilimini etkileyen faktörlerden birincisi aile etkisidir. Anne-babanın kendi işlerine sahip olup olma-

dıkları bireylerin girişimcilik niyetini etkilemekte özellikle, aileden sağlanan tecrübe ve maddi destek yeni bir iş kurmada son derece etkili olmaktadır (Şeşen ve Basım, 2012: 23). Girişimcilik eğilimi üzerinde ailesel faktörlerin rolünün incelendiği bir araştırmada, 241 öğrencinin anne ve babaların demografik özelliklerinin, yaşam standartlarının ve başarılı bir girişimcilik süreci geçirmiş olmalarının önemli etkisinin olduğu görülmüştür (Gürel, 2006). Bunun da nedeni, ailenin hem bir rol model olması hem de girişimcilik faaliyetinin aile tarafından desteklenmesidir. Araştırmalarda, kişileri en çok etkileyen rol modelin babaları ve diğer aile bireyleri olduğu görülmüştür. Özellikle babanın girişimci olması o ailede yetişen bireyin de girişimci olması yönünde etkili olmaktadır. Bu etki, iki açıdan gerçekleşmektedir. Birincisi aile, finansal açıdan bireyi desteklemektedir. Yüksek gelire sahip ailelerde yetişen bireylerin, başlatacakları girişimlerde aileden parasal destek alma imkânlarının bulunması, onların girişimcilik eğilimlerini arttırmaktadır (Naktiyok ve Timuroğlu, 2009: 92). İkincisi, bağımsızlığa önem veren anne-babanın çocukları, diğerlerine göre daha fazla girişimcilik eğilimi taşımaktadır. Eğer aile ortamı girişimciliğe destek veren özellikleri bünyesinde bulunduruyorsa, bu ailelerdeki çocuklar da girişimcilik eğilimi göstermektedir (Çelik ve Akgemci, 1998: 29).

Girişimcilik eğilimini etkileyen faktörlerden bir diğeri eğitim olmaktadır. Örneğin, H. Çolakoğlu ve T. Çolakoğlu (2016) tarafından yapılan “Üniversitelerdeki girişimcilik eğitimi ile öz yeterlilik algısı ve girişimcilik potansiyeli ilişkisi üzerine bir saha araştırması” adlı çalışmada 259 katılımcıya anket uygulanmıştır. Girişimcilik eğitimi alan katılımcıların anne-babasının eğitim düzeyi karşılaştırılmış, annelerin yaklaşık %93’ü ve babaların yaklaşık %84’ü ilköğretim-lise düzeyinde; annelerin yaklaşık %6’sı, babaların da yaklaşık %15’i ön lisans ve lisans düzeyinde olduğu görülmüştür. Başka bir deyişle, katılımcıların, ortaöğretim düzeyinde babaların eğitimi annelerinkinden yüksektir. Lisan ve lisansüstü düzeyinde babanın eğitimi annenin eğitiminin yaklaşık iki katıdır (Çolakoğlu ve Çolakoğlu, 2016: 77).

M. Tunçbilek ve B. Çetinkaya (2017) tarafından yapılan “İşkur’un uygulamalı girişimcilik eğitimlerinin etkinliğinin ölçülmesi: Karabük ili örneği” adlı çalışmada İşkur’un girişimcilik eğitimi kurslarına katılan 264 potansiyel girişimciye anket uygulanmıştır. Elde edilen verilere göre, katılımcının %11’i ilk-ortaöğretim; yaklaşık %44’ü lise-önlisans ve yaklaşık %46’sı lisans ve üzeri eğitim seviyesine sahiptir (Tunçbilek ve Çetinkaya, 2017: 148). Bu sonuçlar, anne-babanın eğitim düzeyinin çocuğun girişimcilik eğilimini etkilediğini ve eğitim düzeyi arttıkça girişimcilik eğiliminin de arttığına açıkça göstermektedir.

Ülkelerin yapılanmasında ve gelişmesinde faydacı ve yaratıcı eğitim sistemi oldukça önem arz etmektedir. Böyle bir eğitim sisteminde, kişilerin yaşadıkları hayat alanına uyum göstermelerini sağlamak, onların uğraş alanlarındaki verimliliklerini artıran bilgi ve becerileri kazandırmak, sorunları çözme kapasitesini geliştirmek, toplumdaki üretimi harekete geçirecek bilgi donanımıyla üretime yapacakları katkıyı farklılaştırmak gibi hedefler ortaya konulmaktadır. Böylece bireylerin yaratıcılık ve girişimcilik vasıflarının geliştirilmesi ve faaliyete geçirilmesi için fırsat verilmektedir. Bu alanda yapılan araştırmalarda, yüksek düzeyde eğitim almış kişilerin yenilikten çok fazla şey bekledikleri, bu nedenle beklenen ile sonuç arasındaki farkın tatminsizliğe sebep olduğu görülmüştür (Eroğlu, 2009: 21).

Buna rağmen, faydacı ve yaratıcı eğitim sisteminin girişimcilik vasıflarının gelişmesinde önemli bir payı olduğu da düşünülmektedir. Hatta dünya üzerinde bazı üniversitelerin girişimcilik için kuluçka merkezi gibi önemli bir rol oynadığı ileri sürülmektedir (Gürel, 2006: 28). Souitaris ve arkadaşları (2008) tarafından yapılan bir araştırmada, girişimcilik eğitiminde öğrencilerin girişimcilik öz yetkinliklerinin farkına vardıkları; Tağraf ve Halis (2008:93) tarafından yapılan araştırmada, özellikle uygulamalı girişimcilik eğitimi alan öğrencilerde işe başlama eğiliminin arttığı görülmüştür (İrmiş ve Barutçu, 2015: 25).

Girişimciliği etkileyen bir diğer demografik unsur olan yaş ve cinsiyet ile girişimcilik arasında sıkı bir ilişki bulunmaktadır. Bu alanda yapılan araştırmalarda, dünya genelinde girişimciliğe ilk olarak 25 yaşından sonra teşebbüs edildiği ve cinsiyet dağılımı açısından girişimcilerin çoğunluğunun erkek olduğu ortaya çıkmıştır (Yurtsever ve diğ., 2006: 6). Bireylerin girişimcilik kariyerlerine çoğunlukla 22-44 yaşları arasında başladıklarını gösteren Hindistan’daki bir araştırmada, gençlerin yaşlılardan daha fazla girişimci oldukları görülmüştür (Bozkurt, 2007: 95; Orman, 2009). Buna göre, genç yaştakilerin, üniversite öğrencilerin ve yeni mezunların girişimcilik niyetinin yüksek olduğu düşünülebilir.

Nitekim Türkiye’de üniversite öğrencileri üzerinde yapılan bir başka araştırmada yaş değişkeni ile girişimcilik niyeti arasında anlamlı bir ilişki olduğu tespit edilmiştir. 1. sınıf öğrencilerinin 4. sınıf öğrencilerine göre daha

fazla girişimci oldukları, girişimcilik niyetinin 1. sınıfta maksimum seviyede, 2. ve 3. sınıflarda düşük, 4. sınıfta da yeniden yükselen seviyede olduğu görülmüştür (İrmiş ve Barutçu, 2015: 24).

Litvanya'daki farklı kolejlerde yapılan bir çalışmada, kadın ve erkek öğrencilerin kendi işletmelerini kurma konusundaki niyetleri karşılaştırılmış, erkeklerin kadınlara göre kendi işlerini kurma eğilimlerinin daha yüksek olduğu görülmüştür. Bunun nedeni, kadınların kendi işlerini kurma konusunda şüpheli olmaları ve planlarını en az on yıllık bir geleceğe erteleme eğilimi taşımalarıdır (Kök, 2007: 26).

Singapur'da yapılan bir çalışmada, kız öğrencilerin riskten kaçınmadığı, ancak geleneksel sosyal rollerinin etkisinde kaldığı ve girişimcilikle ilgili bilgilerinin eksikliğinden dolayı kız öğrencilerin girişimciliğe daha az ilgi gösterdiği bulgusuna ulaşılmıştır (Müftüoğlu, 2009: 14).

Kristiansen ve Indarti (2004) tarafından yapılan çalışmada, Norveçli ve Endonezyalı öğrencilerden erkeklerde kızlardakinden daha yüksek girişimcilik niyetleri olduğu görülmüştür. Böyle bir sonuç, sosyo-ekonomik ortam nedeniyle girişimciliğin temel bir yönlendiricisi olan risk alma özelliğinin kadınlarda daha düşük olmasından kaynaklanmaktadır. Gottfredson ve Lapan (2009) tarafından yapılan bir çalışmada, erkeklerin daha çok araştırmacı ve girişimci mesleklerde, kadınların sosyal ve geleneksel mesleklerde çalıştığı görülmüştür (Solmaz ve diğ., 2014: 44). Naktiyok ve Timuroğlu (2009) tarafından Atatürk Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi öğrencileri üzerine yapılan bir çalışmada, erkek öğrencilerin kız öğrencilere göre daha fazla girişimcilik niyeti taşıdığı görülmüştür. Bu sonuç, erkeklerin kadınlara göre daha fazla risk alma eğilimi taşıması ve kendilerine daha fazla güvenmesinden kaynaklanmaktadır (Naktiyok ve Timuroğlu, 2009: 96-98).

Girişimcilik eğilimini etkileyen diğer faktörlerden birisi kırsal ve kentsel alanlardaki yaşam şartlarıdır. Kentsel alanda doğup büyüyenlerin, kırsal alanda doğup büyüyenlere göre daha fazla girişimcilik eğilimi gösterecekleri öne sürülmektedir (Arslan, 2002: 7). Bunun önemli sebeplerinden biri de girişimcilik faaliyetlerinin daha çok kentsel alanlarda gerçekleşmesidir. Özellikle başarılı girişimcilerin bulunduğu ekonomik çevrelerde girişimcilik, başarılı girişimcilerin taklit edilmesiyle hız kazanmaktadır. Etraflarında veya buldukları yerleşim alanlarında başarılı girişimcileri gören kişiler işletme kurmaya heveslenerek bu yöne yoğunlaşmakta ve bunun sonucunda da belirli bölgeler isimlerini girişimcilik açısından daha fazla duyurmaktadır (Güney ve Nurmakhmatuly, 2007: 70).

Okuldaki başarının yani akademik başarının girişimcilik niyetine etkisine ilişkin bulgular çeşitlilik arz etmektedir. Bazı çalışmalarda, okuldaki başarının büyük firmalarda kazançlı kariyer fırsatlarına yol açabildiği için girişimcilik niyetini olumsuz etkilediği görülmüştür. Dolton ve Makepeace tarafından yapılan başka bir çalışmada, istihdam oranının okul performansı ile ilişkili olmadığı görülmüştür (Naktiyok ve diğ., 2008: 277).

3. YÖNTEM

2017-2018 akademik döneminde öğrenim gören ve potansiyel girişimci olan lisans öğrencilerin girişimcilik niyetlerinin demografik faktörlere göre farklılaşp farklılaşmadığını tespit etmeye yönelik araştırma kapsamında oluşturulan anketle veri toplanmıştır. Anket iki bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde demografik özellikler. İkinci bölümde girişimcilik niyetlerini ölçen Linan ve Chen (2009) tarafından geliştirilen 6 maddeli bir ölçekle veri toplanmıştır. Ve oldukça sık kullanılan 5 ifade ile ölçülmüştür. (1= Kesinlikle Katılmıyorum, 5= Kesinlikle Katılıyorum) ifadeleri ile ölçülmüştür. Bu çalışmada, örneklem ve ölçeklere ilişkin bilgilere yer verilmiştir. Örneklemden elde edilen bulgular çerçevesinde oluşturulan modele ilişkin analizler yapılmıştır. Değişkenlerin durumlarına göre, keşfedici ve doğrulayıcı faktör analizleri gerçekleştirilmiştir. Ardından da ölçeğin uyum iyiliği değerleri ve güvenilirlik analizi yapılmıştır. Tüm bu analizler sonucunda elde edilen bulgular, literatür ile karşılaştırılarak sonuç bölümünde ifade edilmiştir.

3.1. Araştırmanın Örneklemi ve Evreni

Araştırmanın evrenini, 2017-2018 akademik döneminde Hasan Kalyoncu Üniversitesi **İktisadi İdari ve Sosyal Bilimler** Fakültesin'de **öğrenim gören İşletme, İktisat, Uluslararası Ticaret ve Lojistik ile Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler** Bölümü'nde kayıtlı 350 lisans öğrencisi; örneklemi ise, tüm program ve sınıflardan tesadüfi örneklem yöntemi ile seçilen 185 lisans öğrenci oluşturmaktadır. Bu öğrencilerin demografik faktörlerine ait veriler Tablo 1'de verilmiştir.

Tablo 1. Demografik Faktörlere Ait Veriler

		Frekans	(%)	Kümülatif Oran
Cinsiyet	Kadın	80	43.2	43.2
	Erkek	105	56.8	100.0
	Toplam	185	100.0	
Bölüm	İktisat	55	29.7	29.7
	İşletme	84	45.4	75.1
	Uluslararası İlişkiler ve Lojistik	33	17.8	93.0
	Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler	13	7.0	100
	Toplam	185	100.0	
Sınıf	1.sınıf	17	9.2	9.2
	2.sınıf	62	33.5	42.7
	3.sınıf	44	23.8	66.5
	4.sınıf	62	33.5	100
	Toplam	185	100.0	
Babanın Eğitim Seviyesi	İlkokul	54	29.2	29.2
	Orta Okul	37	20.0	49.2
	Lise	56	30.3	79.5
	Ünv.	38	20.5	100.0
	Okur-Yazar Olmayan	-	-	-
Toplam	185	100.0		
Babanın Mesleği	Kamu	-	-	-
	Başkasının Yanında	18	9.7	9.7
	Kendi İşyeri	133	71.9	81.6
	Diğer (çiftçi-toprak sahibi)	34	18.4	100
Toplam	185	100		
Annenin Eğitim Seviyesi	İlkokul	76	41.1	41.1
	Ortaokul	45	24.3	65.4
	Lise	42	22.7	88.1
	Üniv.	16	8.6	96.8
	Okur-Yazar Olmayan	6	3.2	100
Toplam	185	100		
Annenin Mesleği	Kamuda	12	6.5	6.5
	Başkasının Yanında	6	3.2	9.7
	Kendi İşyeri	8	4.3	14.1
	Diğer (Ev Hanımı)	159	85.9	100.0
Toplam	185	100		
Genel Başarı Ortalaması	1-2 arası	44	23.8	23.8
	2-2.5 arası	73	39.5	63.2
	2.5-3 arası	34	18.4	81.6
	3 ve üzeri	34	18.4	100.0
	Toplam	185	100	

Tablo 1’de görüldüğü üzere, öğrencilerin 80’i kadın (%43,2), 105’i (%56,8) erkektir. Öğrencilerin 55’i (%29,7) iktisat, 84’ü (%45,4) işletme, 33’ü (%17,8) uluslararası ticaret ve lojistik, 13’ü (%7,0) siyaset bilimi ve uluslararası ilişkiler bölümündedir. Öğrencilerden 17’si (%9,2) 1. sınıfa, 62’si (%33,5) 4. sınıfa devam etmektedir. Öğrencilerden 37’sinin (%20) babası ortaokul, 56’sının (%30,3) lise mezunu; 6’sının (%3,2) annesi okur-yazar olmayan, 76’sının (%41,1) ilkokul mezunudur. Öğrencilerden 18’in (%49,7) babası başkasının yanında, 133’ünün de (%71,9) kendi işyerine sahiptir; 6’sının (%3,2) annesi başkasının yanında çalışmaktadır, 159’unun da (%85,9) ev hanımıdır. Öğrencilerin 44’ünün genel not ortalaması 1-2 arasında; 73’ünün 2-2,5 arasında; 34’ünün 2,5-3 arasında ve 34’ünün de 3 ve üzerindedir.

3.2. Araştırmanın Ölçekleri

Araştırmanın ölçeği ilk kez C. Koh (1996), öğrencilerin girişimcilik niyetlerini ölçmek amacıyla tezsiz yüksek lisans öğrencilerine uygulamıştır. Bu ölçeği, Bozkurt (2005) Türkçe’ye uyarlamış ve T. Türkoğlu (2017), meslek yüksekokulu öğrencilerinin sosyo-demografik özellikleri ile girişimci kişilik özellikleri arasındaki ilişkiyi araştırdığı çalışmada kullanmıştır. Türkoğlu (2017) çalışmasında verileri, ortalama, frekans analizi ve korelasyon analizi ile elde etmiş, *öğrencilerin girişimci kişilik özelliklerini orta düzeyde ($x=3.17$) ve güvenilirliği de 0.05 düzeyinde bulmuştur.*

Bu araştırmada ise ölçek, tek boyutlu ve 6 maddeden (Bir gün kendi işimi kurmam olasıdır; Kendi **işimin patronu olmak benim için önemlidir**; Kendi işimi kurmayı sık sık düşünüyorum; Yakın bir gelecekte işletmeye sahip olacağım; Bir girişimci olarak her şeyi yapmaya hazırım; Kendi işimi kurmak ve sürdürmek için her türlü çabayı göstereceğim) oluşmaktadır. Ölçek geçerleme çalışmasından sonra keşfedici faktör analizi (KFA) yapılmıştır. Analiz sonucunda, tek faktörlü yapıya ulaşılmış ve faktör yüklerinin 0,819 ile 0,920 arasında değerler aldığı, açıkladığı varyansın ise % 77,430 olduğu görülmüştür. Ölçeğin Keiser-Meyer- Olkin (KMO) analizi sonucu 0,92 ve Barlett testi anlamlı ($p=.000$) olarak tespit edilmiştir. Elde edilen bu sonuçlar, veri setinin faktör analizi için yeterli olduğunu göstermiştir.

Güvenilirlik analizi, hem ölçekte yer alan ifadelerin birbirleri ile olan tutarlılığını ve ölçeğin ilgilenilen sorunu ne derece yansıttığını ifade etmektedir (Kalaycı, 2008: 403). Güvenilirlik ölçümünde en yaygın olarak kullanılan yöntem Cronbach’s Alpha olarak bilinen alfa katsayısıdır (α) ve bu katsayısına göre, ölçeğin güvenilirliği şu şekilde yorumlanabilir (Kalaycı, 2008: 405; Altunışık vd., 2010: 124):

- $0.00 \leq \alpha < 0.40$ ise ölçek güvenilir değildir
- $0.40 \leq \alpha < 0.60$ ise ölçeğin güvenilirliği düşük
- $0.60 \leq \alpha < 0.80$ ise ölçek oldukça güvenilir
- $0.80 \leq \alpha < 1.00$ ise ölçek yüksek derece güvenilir bir ölçektir

Yapılan güvenilirlik analizi sonucu, α değeri 0.941 olarak bulunmuş, bu da ölçeğin yüksek derecede güvenilir ($0.80 \leq \alpha < 1.00$) bir ölçek olduğunu göstermektedir.

Ölçeğin tek faktörlü yapısının toplanan veri ile doğrulanıp doğrulanmadığını tespit etmek için doğrulayıcı faktör analizi (DFA) yapılmış ve sonuçları Tablo 2’de sunulmuştur. Bu sonuçlara göre ölçek, tek faktörlü yapısına uyum sağlamış ve uyum iyiliği değerleri kabul edilebilir seviyededir.

3.3. Araştırmanın Hipotezleri

Bu araştırma için kurulmuş olan hipotezler aşağıda verilmiştir.

H1: Öğrencilerin girişimcilik niyetleri cinsiyete göre anlamlı farklılık göstermektedir.

H2: Öğrencilerin girişimcilik niyetleri babalarının mesleğine göre anlamlı farklılık göstermektedir.

H3: Öğrencilerin girişimcilik niyetleri babalarının eğitim seviyesine göre anlamlı farklılık göstermektedir

H4: Öğrencilerin girişimcilik niyetleri annelerinin mesleğine göre anlamlı farklılık göstermektedir.

H5: Öğrencilerin girişimcilik niyetleri annelerinin eğitim seviyesine göre anlamlı farklılık göstermektedir

H6: Öğrencilerin girişimcilik niyetleri okudukları bölüme göre anlamlı farklılık göstermektedir.

H7: Öğrencilerin girişimcilik niyetleri okul başarı durumlarına göre anlamlı farklılık göstermektedir

H8: Öğrencilerin girişimcilik niyetleri okudukları sınıfa göre anlamlı farklılık göstermektedir

Tablo 2. Ölçeğin Uyum İyiliği Değerleri

Değişken	Ki Kare	df	CMIN/DF	GFI	AGFI	CFI	TLI	RMSEA
Girişimcilik niyeti	19.526	9	2.17	0.966	0.921	0.989	0.982	0.08

3.4. Araştırmanın Bulguları

H1: Öğrencilerin girişimcilik niyetleri cinsiyete göre anlamlı farklılık göstermektedir.

Öğrencilerin girişimcilik niyetinin cinsiyete göre anlamlı farklılık gösterip göstermediğini analiz etmek için T-Testi yapılmış ve analiz sonuçları Tablo 3’de verilmiştir.

Tablo 3. Cinsiyet Değişkeni T Testi

Değişken	t	t-testi		
		sd	Sig. (2-tailed)	
Girişimcilik Niyeti	Eşit varyanslar varsayımı	-1.933	.183	.050
	Eşit olmayan varyanslar varsayımı	-2.016	182.594	.045

T-Testi sonucunda girişimcilik niyetinin kadınlar ve erkekler arasında anlamlı farklılık gösterdiği bulgusuna ulaşılmıştır. Ortalamalara göre, erkeklerin (ort=3,9778) kadınlara (ort=3,6771) nazaran daha fazla girişimcilik niyeti içerisindeydi. Yani, girişimcilik niyeti cinsiyete göre değişmektedir. Bu göre, H1 hipotezi desteklenmiştir.

H2: Öğrencilerin girişimcilik niyetleri babalarının mesleğine göre anlamlı farklılık göstermektedir.

Öğrencilerin girişimcilik niyetinin babalarının mesleğine göre anlamlı farklılık gösterip göstermediğini test etmek için ANOVA testi yapılmış ve analiz sonuçları Tablo 4’de verilmiştir.

Tablo 4. Baba Mesleği ANOVA Testi

	Kareler toplamı	df	Kareler ortalaması	F	Sig.
Gruplar arası	9.012	2	4.506	4.179	.017
Gruplar içi	196.227	182	1.078		
Toplam	205.239	184			

ANOVA testi sonucunda, öğrencilerin girişimcilik niyetinin babalarının mesleğine göre anlamlı farklılık gösterdiği bulgusu elde edilmiştir. Farklılığın yönünü görebilmek için Tukey testi yapılmış ve analiz sonuçları Tablo 5’de verilmiştir.

Tablo 5. Baba Mesleği Tukey Testi

Baba Mesleği		Ortalama fark	Std. hata	Ortalama
Başkasının yanı	Kendi işi	-.72292*	.26078	3.2407
	Diğer	-.47495	.30267	
Kendi işi	Başkasının yanı	.72292*	.26078	3.9637
	Diğer	.24797	.19954	
Diğer	Başkasının yanı	.47495	.30267	3.7157
	Kendi işi	-.24797	.19954	

Tukey testi sonucuna göre, babaları kendi işlerinin patronu olan öğrenciler, babaları başkalarının yanında çalışan öğrencilerden daha fazla girişimcilik niyeti taşımaktadır ($3.24 \leq 3.96$). Yani, öğrencinin girişimcilik niyeti babanın mesleğine göre değişmektedir. H2 hipotezi desteklenmiştir.

H3: Öğrencilerin girişimcilik niyetleri babalarının eğitim seviyesine göre anlamlı farklılık göstermektedir.

Öğrencilerin girişimcilik niyetinin babalarının eğitim durumuna göre anlamlı farklılık gösterip göstermediğini test etmek için ANOVA testi yapılmış ve analiz sonuçları Tablo 6'da verilmiştir.

Tablo 6. Babanın Eğitimin Seviyesi ANOVA Testi

	Kareler toplamı	df	Kareler ortalaması	F	Sig.
Gruplar arası	3.395	3	1.132	1.015	.387
Gruplar içi	201.844	181	1.115		
Toplam	205.239	184			

ANOVA testi sonucunda, öğrencilerin girişimcilik niyeti babalarının eğitim seviyesine göre anlamlı farklılık göstermemiş ($p>0.05$), anlamlılık düzeyi 0.05'in üzerinde (0.387) çıkmıştır. Yani, öğrencinin girişimcilik niyeti babanın eğitim seviyesi göre değişmemektedir. H3 hipotezi desteklenmemiştir.

H4: Öğrencilerin girişimcilik niyetleri annelerinin mesleğine göre anlamlı farklılık göstermektedir.

Öğrencilerin girişimcilik niyetinin annelerinin mesleğine göre anlamlı farklılık gösterip göstermediğini test etmek için ANOVA testi yapılmış ve analiz sonuçları Tablo 7'de verilmiştir.

Tablo 7. Anne Mesleği ANOVA Testi

	Kareler toplamı	df	Kareler ortalaması	F	Sig.
Gruplar arası	1.010	3	.337	.298	.827
Gruplar içi	204.230	181	1.128		
Toplam	205.239	184			

ANOVA testi sonucunda, öğrencilerin girişimcilik niyetinin annelerinin mesleğine göre anlamlılık düzeyi 0.05'in üzerinde (0.827) çıkmıştır. Buna göre, annenin mesleği öğrencinin girişimcilik niyetini etkilememiştir. H4 hipotezi desteklenmemiştir.

H5: Öğrencilerin girişimcilik niyetleri annelerinin eğitim seviyesine göre anlamlı farklılık göstermektedir.

Öğrencilerin girişimcilik niyetinin annelerinin eğitim seviyelerine göre anlamlı farklılık gösterip göstermediğini test etmek için ANOVA testi yapılmış ve analiz sonuçları Tablo 8'de verilmiştir.

Tablo 8. Annenin Eğitim Seviyesi ANOVA Testi

	Kareler toplamı	df	Kareler ortalaması	F	Sig.
Gruplar arası	2.589	4	.647	.575	.681
Gruplar içi	202.650	180	1.126		
Toplam	205.239	184			

ANOVA testi sonucunda, öğrencilerin girişimcilik niyetinin annelerinin eğitim seviyesine göre anlamlılık düzeyinin üzerinde ($0.681>0.05$) çıkmıştır. Yani, annenin eğitim seviyesi öğrencinin girişimcilik niyetini etkilememiştir. H5 hipotezi desteklenmemiştir.

H6: Öğrencilerin girişimcilik niyetleri okudukları bölüme göre anlamlı farklılık göstermektedir.

Öğrencilerin girişimcilik niyetinin okudukları bölüme göre anlamlı farklılık gösterip göstermediğini test etmek için ANOVA testi yapılmış ve analiz sonuçları Tablo 9'da verilmiştir.

Tablo 9. Okunan Bölüm ANOVA Testi

	Kareler toplamı	df	Kareler ortalaması	F	Sig.
Gruplar arası	1.486	3	.495	.440	.725
Gruplar içi	203.753	181	1.126		
Toplam	205.239	184			

ANOVA testi sonucunda öğrencilerin girişimcilik niyetinin okudukları bölüme göre anlamlı farklılık göstermediği bulgusuna ulaşılmıştır ($0.725 > 0.05$). H6 hipotezi desteklenmemiştir.

H7: Öğrencilerin girişimcilik niyetleri okul başarı durumlarına göre anlamlı farklılık göstermektedir.

Öğrencilerin girişimcilik niyetinin genel başarı ortalamasına göre anlamlı farklılık gösterip göstermediğini test etmek için ANOVA testi yapılmış ve analiz sonuçları Tablo 10'da verilmiştir.

Tablo 10. Genel Başarı Ortalaması ANOVA Testi

	Kareler toplamı	df	Kareler ortalaması	F	Sig.
Gruplar arası	2.770	3	.923	.825	.481
Gruplar içi	202.469	181	1.119		
Toplam	205.239	184			

ANOVA testinde, öğrencilerin girişimcilik niyetinin genel başarı ortalamalarına göre anlamlı farklılık göstermemiştir ($0.481 > 0.05$). H7 hipotezi desteklenmemiştir.

H8: Öğrencilerin girişimcilik niyetleri okudukları sınıfa göre anlamlı farklılık göstermektedir.

Öğrencilerin girişimcilik niyetinin okudukları sınıfa göre anlamlı farklılık gösterip göstermediğini test etmek için ANOVA testi yapılmış ve analiz sonuçları Tablo 11'de verilmiştir.

Tablo 11. Okunan Sınıf ANOVA Testi

	Kareler toplamı	df	Kareler ortalaması	F	Sig.
Gruplar arası	.990	3	.330	.292	.831
Gruplar içi	204.249	181	1.128		
Toplam	205.239	184			

ANOVA testi sonucunda, öğrencilerin girişimcilik niyetinin okudukları sınıfa göre anlamlı farklılık göstermediği bulgusuna ulaşılmıştır ($0.831 > 0.05$). H8 hipotezi desteklenmemiştir.

4.SONUÇ

Yapılan anket sonuçlarından elde edilen bulgular, bazı demografik faktörler ile girişimcilik niyeti arasındaki bir ilişki olduğunu göstermektedir. T-Testi sonucunda, girişimcilik niyetinin kadınlar ve erkekler arasında anlamlı farklılık gösterdiği ve ortalamalara göre, erkeklerin (3.9778) kadınlardan (3.6771) daha fazla girişimcilik niyeti taşıdığı, yani, girişimcilik niyetinin cinsiyete göre farklılaştığı görülmüştür. H1 hipotezi desteklenmiştir. Böyle bir sonuç, literatürle de uyumludur.

Sonuç olarak literatürde, cinsiyetin girişimcilik niyetini etkileyen faktörlerden birisi olduğu, erkeklerde kadınlardan daha fazla başarı güdüsü taşıdığı ve girişimcilik niyetlerinin daha yüksek olduğu kabul edilmektedir (Akan vd., 2013: 645; İrmiş ve Barutçu, 2015: 3)

Öğrencilerin girişimcilik niyetinin babalarının mesleğine göre anlamlı farklılık gösterip göstermediğini test etmek için ANOVA testi yapılmış ve öğrencilerin girişimcilik niyetinin babalarının mesleğine göre anlamlı farklılık gösterdiği bulgusuna ulaşılmıştır. Farklılığın yönünü görebilmek için Tukey Testi yapılmış ve babaları kendi işlerinin patronu olan öğrencilerin, babaları başkalarının yanında çalışan öğrencilerden daha fazla girişimcilik niyeti taşıdıkları görülmüştür ($3.24 \leq 3.96$). Yani babanın mesleği, öğrencinin girişimcilik niyetini etkilemektedir. H2 hipotezi desteklenmiştir.

Öğrencilerin girişimcilik niyetinin babanın ve annenin eğitim seviyesine göre değişip değişmediği test edilmiş, hem babanın (0.387>0.05), hem de annenin (0.681>0.05) eğitim seviyesi anlamlılık düzeyinin ($p>0.05$) üzerinde çıkmıştır. H3 ve H5 hipotezleri desteklenmemiştir. Bu sonuçlar, anne-babanın eğitim seviyesi öğrencinin girişimcilik niyetini etkilemediğini göstermektedir. Oysa literatürde, anne-babanın eğitim seviyesinin girişimcilik niyetini etkilediği kabul edilmektedir (Kayış, 2010: 23; Hız ve Karasmanoğlu, 2015: 386). Bu alanda yapılan bazı çalışmaların (H. Çolakoğlu ve T. Çolakoğlu, 2016: 70; M. Tunçbilek ve B. Çetinkaya, 2017: 135) sonuçlarını da desteklememektedir.

Araştırmadan elde edilen sonuçlar birlikte değerlendirildiğinde, babası kendi işini yapan öğrencilerin diğer öğrencilere göre daha fazla girişimcilik niyeti içinde olduğu ve verilen eğitimin girişimcilik niyetini etkilemediği; girişimcilik niyetinin, verilen eğitimden bağımsız olduğu, aile geleneği olarak geliştiği ve annenin mesleğinden ziyade babanın yaptığı işin etkili olduğu görülmektedir. Böyle bir sonuç aynı zamanda, baba mesleğinin girişimcilik niyeti üzerinde etkili olduğunu kabul eden literatürle uyumlu, annenin mesleğinin ve eğitim seviyesinin etkili olmadığını göstermesi açısından uyumlu değildir (Solmaz vd., 2014: 44 Akçakanat, 2014: 137).

Öğrencilerin girişimcilik niyetinin okudukları bölüme, genel başarı ortalamasına ve okunan sınıfa göre anlamlı farklılık gösterip göstermediği test edilmiş, girişimcilik niyetinin okunan bölüme (0.725>0.05), genel başarı ortalamalarına (0.481>0.05) ve okudukları sınıfa (0.831>0.05) göre anlamlı farklılık göstermediği sonucuna ulaşılmıştır. H6, H7, ve H8 hipotezleri desteklenmemiştir.

Araştırmadan sadece cinsiyetin ve babanın mesleğinin öğrencinin girişimcilik niyetini etkilediği sonucunun elde edilmesi, literatürle uyumlu görülmemektedir. Literatürde girişimcinin doğuştan gelen yanlarına vurgu yapılsa da girişimci olmanın yaşam süresi içinde sonradan öğrenilebilecek bir konu olduğu da dile getirilmektedir. Bununla birlikte, girişimcilik faaliyetlerinin daha çok kentsel alanlarda gerçekleşmesi, özellikle başarılı girişimcilerin bulunduğu ekonomik çevrelerde hız kazanması ve etraflarında başarılı girişimcileri gören kişilerin işletme kurmaya istekli olacağı kabul edilmektedir.

Dolayısıyla bu sonuçların, Türkiye ekonomisinde önemli paya sahip olan ve başarılı girişimcilerin bulunduğu Gaziantep İli'nde yapılan bir araştırmadan elde edilmesi iki nedenle literatürü çok güçlü bir şekilde desteklemektedir. Birinci neden, araştırmanın girişimcilik niyetini, sınıflarda verilen eğitim yerine rol model olan kişilerin izlenmesi, girişimcilerle aynı ortamlarda bulunarak girişimcilik kültürünün içselleştirilmesi ve onlarla vakit geçirilmesi yoluyla geliştirilebileceğini göstermesidir. İkincisi araştırmanın, hem üniversite öğrencilerinin başarılı iş adamları ve girişimcilerle çok sık bir araya getirilmesi, hem de öğrencilere, işadamları ve girişimciler arasından mentörler atanmasının önemini ortaya koymasındır.

Ayrıca araştırmanın sadece bir üniversitede ve bir fakültede yapılması, farklı üniversitelerde ve farklı fakültelerde yapılmaması geniş çaplı değerlendirmelere ve karşılaştırmalara olanak vermemektedir. Niyetlerin değişken olması ve kalıcı bir kişilik özelliği göstermemesi nedeniyle geniş bir zaman dilimini de kapsamamaktadır.

Bu konunun farklı örneklerde araştırılması, bulguların etik bir hal almasına ve özellikle üniversite eğitiminde uygulayıcıların öğrencilerle işadamları/girişimcileri informal ortamlarda bir araya getirmesinin öğrencilerin girişimcilik yeteneklerinin gelişmesine katkı sağlayacaktır. Başarılı olmuş kadınların öğrencilerle bir araya getirilmesi, kız öğrencilerde özgüvenin kazanılmasını ve girişimcilik niyetinin artmasını sağlayabilir. Son yıllarda kamu kurumları ve sivil toplum örgütlerinin fon sağlama konusunda kadınlara sağladığı pozitif ayrımcılığın girişimcilik niyetini arttırılabilir.

KAYNAKÇA

- AKAN, B., ERGAN, S., KÜÇÜKALTAN, D. (2013). "Meslek Yüksekokulu Öğrencilerinin Girişimciliğe Bakış Açuları ve Tekirdağ İlinde Bir Uygulama", Uluslararası Girişimcilik ve Kariyer Sempozyumu Bildiriler Kitabı, 1-3 Kasım, Muğla, 645-658.
- AKÇAKANAT, T., MÜCEVHER, M., H., ÇARIKÇI, İ.H. (2014). "Sözel, Sayısal ve Eşit Ağırlık Bölümlerinde Okuyan Üniversite Öğrencilerinin Girişimcilik Eğilimlerinin Bazı Demografik Değişkenler Açısından İncelenmesi: Süleyman Demirel Üniversitesi Örneği", AKÜ İİBF Dergisi, 16 (2),137-153.
- ALTUNIŞIK, R., COŞKUN, R., BAYRAKTAROĞLU, S., YILDIRIM, E. (2010). Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntemleri (6.baskı). Sakarya: Sakarya Yayıncılık.

- ARSLAN, K. (2002). “Üniversiteli Gençlerde Mesleki Tecrübe ve Girişimcilik Eğilimi”, *Doğuş Üniversite Dergisi*, 6, 1-11.
- AYYILDIZ, H., CENGİZ, E. (2006). “Pazarlama Modellerinin Testinde Kullanılabilecek Yapısal Eşitlik Modeli (YEM) Üzerine Kavramsal Bir İnceleme”, *Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi İdari Bilimler Fakültesi Dergisi* 11 (1), 63-84.
- ÇELİK, A., AKGEMCİ, T. (1998). *Girişimcilik Kültürü ve KOBİ’ler*, Nobel Yayıncılık, Ankara.
- ÇOLAKOĞLU, H., ÇOLAKOĞLU, T. (2016). “Üniversitelerdeki Girişimcilik Eğitimi İle Öz Yeterlilik Algısı ve Girişimcilik Potansiyeli İlişkisi Üzerine Bir Saha Araştırması”, *Sosyal ve Beşerî Bilimler Araştırmaları Dergisi*, 17 (37), 70-84.
- DAĞLI, A. (2015). “Örgütsel Muhalefet Ölçeğinin Türkçe’ye Uyarlanması: Geçerlilik ve Güvenilirlik Çalışması”, *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 14 (53), 198-218.
- DURUKAN, T. (2006). “Dünden Bugüne Girişimcilik ve 21. Yüzyılda Girişimciliğin Önemi”, *Girişimcilik ve Kalkınma Dergisi*, 1(2), 28-32.
- EROĞLU, F. (2009). *Davranış Bilimleri (9.basım)*, Beta Yayınları, İstanbul.
- GÜNEY, S., NURMAKHAMATULY, A. (2007). “Kültürün Girişimciliğe Etkisi. Kazakistan ve Türkiye Öğrencilerinin Girişimcilik Özelliklerinin Belirlenmesine Yönelik Kültürler Arası Araştırma”, *Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 10 (18), 62-86.
- GÜRBÜZ, S., ŞAHİN, F. (2016). *Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntemleri (3.Baskı)*. Seçkin Yayıncılık, Ankara.
- GÜREL, A. (2006). *Küresel Arenada Girişimci ve Girişimcilik*. Gazi Kitabevi, Ankara.
- İŞİK, M., ZİNCİRKIRAN, M. (2016). “Kurumsal İtibar Algısının İş Tatminine Etkisinde Örgütsel Özdeşleşmenin Aracı Rolü: Doğu Anadolu Bölgesi Üniversiteler Üzerinde Bir Uygulama”, *İşletme Araştırmaları Dergisi*, 8(3), 89-106.
- İRMİŞ, A., BARUTÇU, E. (2015). “Öğrencilerin Kendilerini Girişimci Bir Kişiliğe Sahip Görmelerini ve İş Kurma Niyetlerini Etkileyen Faktörler: Bir Alan Araştırması”, *Atatürk Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, 26 (2), 1-25.
- KALAYCI, Ş. (2008). *SPSS Uygulamalı Çok Değişkenli İstatistik Teknikleri (3. Baskı)*. Asil Yayınevi, Ankara.
- KOÇAK, A. (2003). “Pazarlama Ve Girişimcilik Arasındaki İlişki: Girişimci Pazarlaması”, *Pi Dergisi*, 5 (5), 43-57.
- KÖK, S. (2007). *Küçük Ve Orta Ölçekli İşletmeler ve Kadın Girişimciliği*. Denizli Ticaret Odası Ekonomik Araştırma Serisi Yayın No: 1, Denizli.
- MEYDAN, C., H., ŞEŞEN, H. (2015). *Yapısal Eşitlik Modellemesi: AMOS uygulamaları (2.Baskı)*, Detay Yayıncılık, Ankara.
- MÜFTÜOĞLU, T. (2009). *Nasıl Girişimci Olunur? Turhan Kitabevi*, İstanbul.
- NAKTİYOK, A., TİMURÖĞLU, K. (2009). “Öğrencilerin Motivasyonel Değerlerinin Girişimcilik Niyetleri Üzerine Etkisi ve Bir Uygulama”, *Atatürk Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, 23 (3), 85-103.
- NAKTİYOK, A., TİMURÖĞLU, K., KARABEY, C.N. (2008). “Girişimsel Niyetin Belirleyicisi Olarak Girişimsel Öz Yetkinlik: Sosyo-Demografik Faktörler Açısından Bir İnceleme”, 16. Ulusal Yönetim ve Organizasyon Kongresi, Antalya, s:277-281
- OECD (2016). www.oecd.org/ 28.12.2017.
- OLPAK, Y. Z., ÇAKMAK, E. (2009). “E-Öğrenme Ortamları İçin Sosyal Bulunuşluk Ölçeğinin Uyarlama Çalışması”, *Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 3 (1), 142-160.
- SOLMAZ A., AKSOY, Ö., ŞENGÜL, S., SARIİŞİK, M. (2014). “Üniversite Öğrencilerinin Girişimci Kişilik Özelliklerinin Belirlenmesi: Turizm Lisans ve Ön Lisans Öğrencileri Üzerine Bir Alan Araştırması”, *KMÜ Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi*, 16 (26), 41-55.
- ŞEŞEN, H., BASIM, N. (2012). “Demografik Faktörler Ve Kişiliğin Girişimcilik Niyetine Etkisi: Spor Bilimleri Alanında Öğrenim Gören Üniversite Öğrencileri Üzerine Bir Araştırma”, *Ege Akademik Bakış Dergisi*, 12, 21-28.
- TAĞRAF, H., HALİS, M. (2008). “Üniversitelerdeki Girişimcilik Eğitiminin Girişimsel Öz Yetkinlik Algısı Üzerindeki Etkisi: Bir Araştırma”, *Girişimcilik ve Kalkınma Dergisi*, 3(2), 91-111.
- TOSUNOĞLU, B., BAŞAR, M., DEMİRCİ, E. (2001). *Girişimcilik ve Girişimciliğin Yol Haritası*. Eskişehir Ticaret Odası Yayınları, Eskişehir.
- TUNÇBİLEK, M., ÇETİNKAYA, B. (2017). “İşkur’un Uygulamalı Girişimcilik Eğitimlerinin Etkinliğinin Ölçülmesi: Karabük ili örneği”, *Van YYÜ İİBF Dergisi*, 2 (4), 135-157.
- YURTSEVER, G., ATIŞ, C., YURTSEVER, Ş. (2006). *Girişimcilik*. Karahan Kitabevi, Adana.